

НАСТУПНІСТЬ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМЦЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В НАВЧАЛЬНО-НАУКОВІЙ СФЕРІ СПІЛКУВАННЯ В АВІАЦІЙНОМУ ВУЗІ

Виходячи із соціального замовлення, реальних і потенційних комунікативних потреб студентів, основне місце у підготовці іноземних спеціалістів посідає сфера навчальної і майбутньої професійної діяльності. На підготовчому факультеті – початковому і середньому етапах навчання іноземних студентів, ставиться мета сформувати у студентів мінімально достатній рівень комунікативної компетенції, яка дозволить їм вступити в обмежене іномовлення в навчально-науковій сфері на першому курсі.

Реальні комунікативні потреби іноземних студентів проявляються насамперед у прагненні оволодіти понятійною системою загальнотеоретичних та технічних дисциплін (математики, хімії, фізики тощо) і на цій основі оволодіти необхідними практичними навичками та вміннями у розв'язанні задач, проведенні дослідів, виконанні креслень, що забезпечить навчально-пізнавальну діяльність студентів взагалі.

Отримані таким чином на підготовчому факультеті знання, сформовані навички та вміння повинні стати в динамічному процесі наступності вихідною точкою для свого подальшого розвитку: удосконалення і збагачення у процесі навчання, що безперервно продовжується на основному факультеті.

Плануючи кінцевий результат навчання на підготовчому факультеті, ступінь достатності цього результату, доцільно розглянути наступний хід навчання на першому курсі, щоб працювати на випередження (Мотіна К. І.). Маємо на увазі, насамперед, прогнозування і профілактику потенційних джерел труднощів, з якими стикаються випускники підготовчого факультету в першому семестрі першого курсу конкретного навчального закладу (навчальні предмети, види мовної діяльності, форми мовлення і адекватний їм мовний матеріал тощо).

Так, анкетування 110 першокурсників-іноземців нашого вузу дало такі результати: 36% опитаних студентів, що навчалися російською мовою на підготовчому факультеті, назвали найважчим для них предметом – фізику, 27% – графічні дисципліни (нарисну геометрію та інженерну графіку), 13% – математику.

Більше половини опитаних студентів (майже 55%) мали труднощі при конспектуванні лекцій з науково-технічних дисциплін. Тільки половина студентів вважали, що вони досконало володіють необхідними навичками та вміннями самостійної роботи з навчально-науковими текстами. (Але при цьому ними робились застереження щодо неоднакової доступності у розумінні їхнього змісту, передусім стилю викладу навіть відомого

студентам матеріалу). 50% студентів негативно оцінили свої уміння виступати в усній формі на семінарах, колоквиумах, брати участь у дискусіях.

Наведені дані свідчать насамперед про те, що утруднення у плані засвоєння змісту окремих, вище згаданих предметів, зумовлені як фаховими предметно-понятійними, так і мовними труднощами. Профілактику цих труднощів необхідно проводити вже на підготовчому факультеті у процесі вивчення студентами, з одного боку, названих фундаментальних дисциплін (фізики, креслення, математики), а з другого – оволодіння мовними підсистемами загальнонаукових знань з названих навчальних дисциплін. Тому особливу увагу необхідно приділяти розробці в плані наступності у першу чергу типології текстових різновидів, відбору мовних засобів на матеріалі мовних підсистем загальнотехнічних дисциплін на підготовчому факультеті та профілюючих предметів, що вивчаються у першому семестрі на основному факультеті (врахування особливостей як в термінології, так і в змістовно-смысловій і структурно-композиційній організації навчальних текстів[1]). Йдеться, наприклад, про перевагу роздумів, пояснень, доказів у текстах з фізики, описів прийомів і правил побудови зображень об'єктів в навчальних матеріалах з графічних дисциплін тощо.

Література

1. Клобукова Л. П. Обучение языку специальности. М., МГУ, 1987.